

Миро Гавран

**ТАЄМНИЦЯ ҐРЕТИ ҐАРБО
НІЧ БОГІВ**

Переклад Алли Татаренко





Miro Gavran

TAJNA GRETE GARBO I DRUGE DRAME



Zemun, 2012.

Миро Ґавран

ТАЄМНИЦЯ ҐРЕТИ ҐАРБО НІЧ БОГІВ

*З хорватської переклала
Алла Татаренко*

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ

УДК 821.163.4:82-21

Г-12

Миро Гавран

ТАЄМНИЦЯ ГРЕТИ ГАРБО. НІЧ БОГІВ

П'єси

З хорватської переклала Алла Татаренко

Перекладено за виданням:

Tajna Grete Garbo i druge drame / Miro Gavran ; Zemun: Mostart, 2012 (Zemun: Mostart). - 202 str. ; 21 cm (Biblioteka Scena)

Tira` 300. - O autoru: str. 195-197 - Sadr`aj sa nasl. str.: No} Bogova ; Kreontova Antigona ; Ljubavi D`ord`a Vafingtona ; Pacijent dr Frojda. ISBN 978-86-84149-52-9

Творчість відомого хорватського драматурга Миро Гаврана представлена в цьому виданні психологічною драмою «Таємниця Грети Гарбо» та трагікомедією «Ніч богів».

У найкращих традиціях мелодрами автор змальовує життя голлівудської зірки після того, як вона завершила свою кар'єру акторки. Цей період життя Гарбо оповитий таємницею, адже актриса уникала інтерв'ю і публічних виступів. Гавран пропонує свою версію історії легенди кіно. Розмірковуючи над причинами, які змусили Грету Гарбо усамітнитись, драматург змальовує її життя і намагається зрозуміти її почуття. У драмі Гаврана можна пошукати відповіді на питання, чи було в житті скандинавської зірки місце для кохання і що було її таємницею. «Ніч богів» за жанром наближається до політичного фарсу з алюзіями на сучасність, хоча дія твору відбувається у XVII столітті. Король Франції Людовик XIV, славний драматург Жан-Батист Мольєр та придворний блазень весело випивають, згадуючи старі часи. Все змінюється у той момент, коли король повідомляє, що знає про фарс, у якому вони його висміюють, і пропонує цей фарс зіграти для нього... Це не історична драма: дійсність, яку вивчають історики, і «дійсність», яку будує драматург, — різні. Може, саме тому «Ніч богів» відлунує і в нашому часі.

Фінансується Європейським Союзом.

Підтримуючи цю публікацію, Європейська Комісія наголошує, що її зміст відображає винятково авторську позицію, отож Єврокомісія не можна притягнути до відповідальності за будь-яку інформацію, вміщену в цій книжці.

Усі права застережено. Жодної частини цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати в будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко».

ISBN 978-617-553-063-4

ISBN 978-617-553-033-7

(Серія «Особливі прикмети II»)

Copyright ©2002 by Miro Gavran

© Алла Татаренко, український переклад, 2024

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2025

ТАЄМНИЦЯ ҐРЕТИ ҐАРБО

Драма

Дійові особи:

ҐРЕТА — 50 років

ЛІНДА — 33 роки

РОБЕРТ — 55 років

ДАВИД — 36 років

Дія цієї драми відбувається у таємному маєтку Ґрети Ґарбо і в Нью-Йорку напровесні 1955 року.

1 СЦЕНА

Лінда. Роберт.

У конторі Роберта в Нью-Йорку бачимо Роберта, який сидить за столом, тримаючи в руках папери. Навпроти нього сидить Лінда.

РОБЕРТ: Сподіваюся, що ви добре вивчили проєкт угоди.

ЛІНДА: Так.

РОБЕРТ: Чи є у вас запитання або зауваження?

ЛІНДА: Коли ми розмовляли вперше, я думала, що працюватиму тут, у Нью-Йорку. Аж тепер я бачу, що муситиму щодня їздити до того маєтку, до того будинку. Очевидно, йдеться про будинок моєї пацієнтки?

РОБЕРТ: Так.

ЛІНДА: Це означає, що я їздитиму до неї, а не вона до мене?

РОБЕРТ: Саме так.

ЛІНДА: Але це недобре. Я не знаю таких прикладів, не знаю, щоб хоч один психіатр їздив до свого пацієнта додому.

РОБЕРТ: Вона — не звичайний пацієнт, і ви це знаєте. Якби вона була звичайним пацієнтом, я б не запропонував вам, щоб ви, лікуючи її і тільки її, заробили втричі більше, аніж заробляли досі.

ЛІНДА: Чому ви внесли у проєкт угоди пункт про те, що, поки я працюю у неї, я не маю права мати жодного іншого пацієнта?

РОБЕРТ: Це була її умова.

ЛІНДА: Я не знаю жодного випадку, коли від якогось психіатра вимагали, щоб він лікував лише одного пацієнта, і щоб він на це погодився.

РОБЕРТ: А я не знаю випадку, коли хтось запросив би молоду лікарку-психіатра, якій щойно виповнилося тридцять, і запропонував їй утричі більшу платню, а вона при цьому ще й ставила додаткові запитання працедавцеві. Бензин для автомобіля вам оплатять. У дорозі до маєтку ви проведете годину, щоб повернутися, вам потрібна ще одна година. Там ви зобов'язані бути до диспозиції чотири години — але це не означає, що ви стільки часу проведете з нею. Шість годин на день включно з дорогою — це ваш робочий час. Після цього ви вільні. Я не знаю, чому ви взагалі роздумуєте, я — ділова людина, і якби мені хтось запропонував таку угоду, я підписав би її в той самий момент, щоб працедавець не передумав і не найняв когось іншого. Когось менш скептичного і нерішучого.

Мовчанка.

ЛІНДА: Ви очікуєте від мене, щоб я залишила всіх своїх пацієнтів і була психіатром лише однієї-єдиної особи. Це ризиковано, справді ризиковано. Ви вже в перший день можете мене звільнити, і що тоді буде зі мною?

РОБЕРТ: У разі звільнення ви отримуєте шість місячних зарплат. Ви прочитали статтю номер десять?

ЛІНДА: Прочитала. Моя вимога — змінити це на дванадцять місячних зарплат.

РОБЕРТ: Під час нашої першої розмови я згадував, що у разі звільнення ви отримуєте шість місячних зарплат компенсації, і ви не мали до цього зауважень.

ЛІНДА: Тоді я не знала, що подорожуватиму щодня, що працюватиму у її будинку, а не в своєму кабінеті, і що не зможу мати жодного іншого пацієнта.

РОБЕРТ: Хіба для вас не є без порівняння легше лікувати одного пацієнта, ніж двадцятьох?

ЛІНДА: Ні. Коли працюєш із двадцятьма, не прив'язуєшся особливо до жодного. І легше створити дистанцію

до всіх. Це, просто кажучи, неприродно, не добре ні для мене, ні для неї.

РОБЕРТ: Я знаю, що все має свою ціну, а ваша платня прекрасна.

ЛІНДА: Ви весь час говорите тільки і винятково про гроші.

РОБЕРТ: Вони — рушій усього.

ЛІНДА: Але вони не є рушієм і єдиним мірилом щастя, нещастя, успіху. Існує ще багато речей, про які я мушу довідатись перед тим, як поставлю свій підпис на цьому папері. Я почуваюся, ніби від мене... ніби ви від мене багато чого приховуєте, ніби під час двох попередніх розмов ми не сказали одне одному всього, що мали сказати.

РОБЕРТ: Значить, і ви теж маєте багато чого сказати або запитати у мене.

ЛІНДА: Так!

РОБЕРТ: На цьому папері все ще немає й мого підпису. Щиро кажучи, і я хочу вас багато про що розпитати. Можливо, навіть про певні інтимні речі, про які ми неохоче розмовляємо з іншими. Але для вас як людини, котра живе з того, що порпається в чужому особистому житті, це не мало би бути складно.

Мовчанка.

ЛІНДА: Схоже на те, що перед тим, як поставити підписи на цьому папері, ми маємо велике бажання і потребу у відвертій і неприємній розмові.

РОБЕРТ: Хто почне першим?

ЛІНДА: Скільки психіатрів було у неї досі?

РОБЕРТ: Що ви маєте на увазі під «скільки»?

ЛІНДА: Цифру! Мене цікавить кількість. Скільки психіатрів лікувало її досі, тобто скільки їх досі було звільнено?

РОБЕРТ: Не знаю точно.

ЛІНДА: Знаєте.

Мовчанка.

РОБЕРТ: Я двадцять років веду її справи, за цей час вона мала чотирьох психіатрів. Скільки їх було до того — не знаю.

ЛІНДА: Припускаю, що жоден не пішов сам. Ви кожного з них звільнили?

РОБЕРТ: Так.

ЛІНДА: Чи можу я отримати їхні записи?

РОБЕРТ: Немає ніяких записів. Усе спалено, все знищено.

ЛІНДА: Але чому?! Це ускладнить мені роботу.

РОБЕРТ: Така була умова. Ви теж не винесете з того будинку жодного свого запису, жодного паперу, який міг би скомпрометувати пацієнтку і потрапити в руки інших людей.

ЛІНДА: Мене до збереження таємниці зобов'язує лікарський кодекс, клятва і...

РОБЕРТ: Якщо ви дасте хоча б одне інтерв'ю про неї журналістам чи опублікуєте книжку про неї, — відповідно до цієї угоди всі ваші прибутки від будь-якої діяльності, які ви отримаєте до кінця життя, дістануться їй, а ви будете фінансово і професійно мертві. До того ж ви не маєте права нікому розказувати про той її будинок, про той маєток. Ніхто не має довідатись, що він належить Греті Гарбо, інакше вона не зможе там спокійно жити.

ЛІНДА: Я ніколи нікому не відкрила таємницю жодного свого пацієнта. Ніколи нікому.

РОБЕРТ: Вона — це щось інше. Вона справді особлива. Всі хочуть знати про неї все, а ніхто не знає нічого.

ЛІНДА: Зовсім нічого?

РОБЕРТ: Нічого важливого. Взагалі-то я хотів поговорити з вами про вашого нареченого.

ЛІНДА: Але я ще не закінчила зі своїми запитаннями.

РОБЕРТ: У вас буде можливість, але спочатку дайте мені відповідь на запитання, чи зможете ви зберігати від свого нареченого таємницю, на кого ви працюєте, хто ваш пацієнт. Чи погодиться він на те, щоб ви виїздили щодня за місто, а йому нічого не казали?... Не знаю, чому це так, але жінки люблять відкривати душу перед чоловіками, з якими кохаються, гадаючи, що мають їм розповісти все,

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.